

Kishíró

TORDASI

1998 október

ÖNKORMÁNYZATI LAP

VIII. évfolyam 5. szám

Tóbiás Áron

Emelkedő nemzet

Számomra 1956. október 23-a egy nappal előbb, október 22-én kezdődött. Rádióriporterként tudósítottam a Petőfi Kör vezetőségének üléséről, ami félig-meddig félbeszakadt, mert az estébe nyúló egyetemista gyűlések hírére szét-széledt, s a helyszínre sietett a társaság (a beszámoló a Kossuth rádió hangzott el, a Városi Színházból közvetített Carlo Zecci-vezényelte koncert szünetében, Brahms I. szimfóniájának elhangzása után).

Október 23-án, késő délután, bejutottam a Parlament épületébe. Ott Mekis József miniszterelnök-helyettes szobájában (aki a napi ügyeletet tartotta a kormány részéről) gyűlt össze jónéhány ember, eladdig idegenek, írók, újságírók és másfajta foglalkozásbeliek.

A telefon szinte szünet nélkül csengett. A rádióból újólá jelentkeztek, a lezárt kapuk mögül, segítséget kérve. Mekis, miközben megnyugtatta őket, közölte azt is: nincs kiadva tűzparancs az ostromlók ellen!

Majd hozzám fordult – a hivatlan vendégek közül csupán engem ismert. Annak idején, még Hoffer-gyári főbi-

zalmi korában készítettem vele az első beszélgetést a rádióknak. Talán magát is megnyugtatta, így szólt:

– Nem baj, Aron, kiszaladt a dugó az üvegből, majd visszanyomjuk...

Kevéssel később megérkezett Nagy Imre, néhány hű társának kíséretében. Nyilvánvalóvá vált: neki kell beszélnie a százezres tömeghez.

Míg félrevonult mondanivalójának összegzésére, igyekeztem a rádió műsor-részlegével összeköttetést teremteni. A József távbeszélő központon keresztül sikerült a kapcsolás.

A rádió elnökösszonya, Benke Valéria nem talált más megoldást, mint hogy telefonon közvetítem, lehetőleg szóról szóra az elhangzó Nagy Imre-beszédet, amit aztán gyorsírásban rögzít egy gyors- és gépirónó.

Így történt.

Nagy Imre kilépett az erkélyre. Előtte a sűrű, sötét tömeg, mivel a világítást szűneltették a Kossuth Lajos téren (hátha erre a „figyelmeztetésre” hazamennek vacsorázni a népek...)

Senki nem mozdult. Előkerült a táskákból, zsebekből az aznapi Szabad

Nép meg a többi újság. Meggyújtották azokat. Alkalmi fáklyaként ezek a rövid fényű tüzek égtek szerte a tüntetők kezében.

Nagy Imre megszólalt:

– Kedves elvtársak...

A tömeg felzúgott, a szobában mi is hallottuk morajlását.

– Nem vagyunk mi elvtársak...

Így kezdődött október 23-a, a Parlamentnél.

Legközelebb egy hét múlva, október 30-án találkoztam az újra miniszterelnökké vált Nagy Imrével, ugyancsak a Parlamentben. A Szabad Kossuth Rádió

(Folytatás a 2. oldalon)

Szentmihályi Szabó Péter

Érdemes!

Két hét szabadság, negyven évi rabság, két hét szabadság, mely mindent félretesz –

csak magyarnak lenni végre hagyják: hát érdemes volt, mondjátok, érdemes? Ki akkor nem élt, most nyugodtan alhat, de akkor nem hittük, hogy egyszer vége lesz,

megszoktuk már a rémuralmat, s mondtuk: a tankok ellen nem érdemes. Mikor együtt vonul egy büszke ország, s az áruló szökéshez rést keres, a felkelt nép együtt vállalja sorsát, két hét szabadságért is érdemes!

Tanknál a benzines palack erősebb, bár szabad földet a vér sem szerez, és a csillagnál vörösebb a lőtt seb, hát érdemes volt, mondjátok, érdemes? Hősök, ti negyven éve porladók! Most gyilkos koszorú, besúgó éjjenez, s a nép nem tűz ki lyukas lobogót, pedig tudja, hogy egyszer vége lesz, hogy érdemes volt! Hogy mindig érdemes!

1996. október 23.

Tordas Község Önkormányzata
Sajnovics János Általános Iskola
Tordas

„Nehéz minékiünk méltónak
lenni ennyi áldozatra.
De meg kell kísérelnünk.”
(A. Camus)

MEGHÍVÓ

1998. október 22-én délután 17.00 órákor
ünnepi megemlékezést tartunk
az 1956-os forradalom és szabadságharc
tisztelőre az emlékparkban.

Ünnepi beszédet mond: Füke Szabolcs evangélikus lelkész

Önt és kedves családját szeretettel hívjuk és várjuk.

(Folytatás az 1. oldalról)

rövid életű szerkesztőbizottságának tagjaként „hivatalból” voltam ott, abban az alig félteremnyi szobában, ahonnan délután 2 óra után néhány perccel felhangzott Nagy Imre miniszterelnök hangja:

– „Magyarország dolgozó népe, munkások, parasztok, értelmiségiek! A hazánkban mind szélesebben kibontakozó forradalom, a demokratikus erők hatalmas megmozdulása válaszütt elé állította hazánkat. A nemzeti kormány, a Magyar Dolgozók Pártja elnökségével egyetértésben, a nemzet életében sorsdöntő elhatározásra jutott...”

Majd sorjában Tildy Zoltán, Erdei

Ferenc, Kádár János lépett a mikrofon elé. A beszédek elhangzása után felhangzott a Szózat, kóruskal, és a Himnusz.

Az elkövetkező napokban kora reggeltől késő estig Nagy Imre titkárságától mindössze fél emeletnyire készült az akkor legfőbb tömegtájékoztató feladatokat teljesítő Szabad Kossuth Rádió műsora.

Időnként megjelent Nagy Imre is, vagy mi kísértük el őt, tudósítóként, valamelyik küldöttséggel zajló tárgyalására.

A sokféle eseményből egyetlenegy emeleki ki.

November 1-jét, a kora délutáni órákban, meglátogattam Németh Lászlót. Közlekedés akkoriban nem lévén, gyalog

mentem a Szilágyi Erzsébet fasori lakására. Az író éppen akkor fejezte be Emelkedő nemzet című cikkét, az Irodalmi Újság számára (megjelent másnap, november 2-án). Elkértem a másodpéldányt, s visszagyalogoltam a Parlamentbe.

Ott a bemondó kezébe nyomtam a friss gépiratlapokat, aki délután háromnegyed 6-kor olvasta fel a Németh László-írást, mely a történelmi napok mindmáig mesteri rögzítésének bizonyult.

Kévéssel este 8 óra előtt Nagy Imre nyilatkozott. A miniszterelnök és megbízott külügyminiszter kinyilvánította – az ENSZ alapokmánya szellemében – a Magyar Népköztársaság semlegességét.

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület a nyári szünet után szeptember 3-án ülésezett. Ülésének fő napirendje a pénzügyi gazdálkodás I. félévi teljesítése volt.

A képviselő-testület megállapította, hogy az 1998. évre tervezett feladatok teljesítése időarányos volt. Az elsősorban fenntartási feladatokat tartalmazó költségvetés végrehajtása során a takarékoság (mint már évek óta) volt a vezérfonal. Fejlesztési feladatok nem voltak, csupán a különböző civil szervezetek segítségével épülő tenisz klubház.

Bővült a tenisztelep egy pályával, felújításban pedig a szabadtéri színpad részesült, annak lefedésével párosulva.

Mindezek mellett a legfontosabb feladat: a már megteremtett értékek védelme, fenntartása teljesült. Újabb közterületek kerültek a rendszeresen karbantartott, parkosított területek közé és tovább fokoztuk belterületeink rendjét, tisztaságát.

A szennyvíztisztító megépítésének költségeire tartalékolt összeg lekötött betétként kamatozik, és ha a szociális otthon építkezésének üteme megkívánja, az rendelkezésre áll.

Szeptember 24-én a képviselő-testület jelenlegi összetételében utolsó ülését tartotta. Az ülésen elsősorban a négy év munkájának értékelése volt a fő cél.

A képviselő-testület megállapította, hogy az évek során állandóan visszatérő pénztelenség mellett jelentős fejlődést könyvelhet el a település. Az államilag biztosított pénzügyi források mellett a saját bevételek (helyi adó, ingatlanok értékesítése, a privatizáció során a településnek jutott közmű-részvények értékesítése) tették lehetővé az ésszerű fejlesztéseket.

Az utak és járdák, parkolók állapotában, a közterületek rendjének, tisztaságának és gondozottságának fokozásában igen jelentős az előrelépés. Az önkormányzat anyagi erőforrásai mellett az itt élő egyéni és társas vállalkozók település szeretete és saját anyagi erőforrásainak felajánlása tovább fokozta a tervek megvalósítását, sőt egyes esetekben az álmok (teniszpálya) megvalósítását.

Intézményhálózatunk kialakult, ellátottságuk a mai kor követelményeinek megfelelő, esetenként azt meghaladó. A jó és kihasználható szellemi erő és kapacitás biztosította az anyagiakkal nem fedezhető fejlődést.

Fejlesztésünket jelentősen befolyásoló pénzügyeinkre rányomta bélyegét az ország pénzügyi helyzete. A pénzügyi helyzet soha nem követte az állami támogatás hasonló mérvű emelése, így a négy év egyik nagy ellentmondása (fejlődésünk mellett) elszegényedésünk. Takarékos és visszafogott gazdálkodásunk mellett végül is oda jutottunk, hogy ebben az évben már nem tudtunk fejleszteni, utakat felújítani, vagy építeni. Minden új az itt élők anyagi és társadalmi segítségéből fakadt. És nem szégyen leírni azt, hogy ha fejlődni kívánunk, magunknak kell sorsunkat intézni, magunknak kell megteremteni a fejlődés út-

ját, s ha kell magunk erejéből kell megvalósítani a település szükségleteit szolgáló szolgáltatást.

Nem sikerült elérni, bár csak távlati terveink között szerepelt, egy új óvoda megépítése, vagy egy új óvoda kialakítása. A pusztázamori szeméttelép megközelítését szolgáló út építése miatt jelentős bevételhez jutottunk volna, amely bőven fedezte volna egy új óvoda megépítésének költségét, beleértve az iskolai étkeztetés korszerű megvalósítását is. E beruházással befejezhetjük volna intézményhálózatunk teljes, korszerű kiépítését. Nem sikerült, ezért e cél ismét a távolba tűnt.

A testület egyöntetű véleménye, hogy politikamentesen a faluért, a községért dolgoztak négy éven keresztül a lakosságért, több esetben a lakossággal együtt.

Egyéb, a testületi ülésen elhangzottakról, döntésekről a hírek, információk, programok rovatban adunk tájékoztatást.

Tordas község új díszpolgára Dr. Cokrisz Sztauros

A település képviselő-testülete Csopor Zoltán Mihály, Sztyéhlík István után harmadikként Dr. Cokrisz Sztauros háziorvosnak adományozta a „Tordas község Díszpolgára” címet.

Augusztus 20-án rendezett falunapon ünnepélyes keretek között Farkas János polgármester köszöntötte az új díszpolgárt, és adta át az ezzel járó dokumentumokat.

A köszöntés azonban több volt, mint a díszpolgári cím átadása. A doktor úr saját elhatározásából nyugdíjba vonult, munkaviszonya augusztus 21-én szűnt meg, így egy nappal az egészségügyi szolgálat elhagyása előtt a település legnagyobb rendezvényén, méltó körülmények között köszöntötték Őt azok, akik jelen voltak. A rendezvény, a falu lakóinak nagy száma, a hangulat kellő hangsúllyal fejezte ki a falu megbecsülését és szeretetét.

Gratulálunk!

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

Az általános iskola szeptemberi indulásakor az iskola napközis és a menzai létszám örömkre több mint 40 főre emelkedett. Ez azt is jelentette, hogy a napközis csoportot meg kellett bontani, mert egy fő pedagógus ezt nem tudta végezni. A képviselő-testület a csoport bontását és hozzá a létszámot biztosította.

A Gyermejjóléti Szolgálat feladatait a martonvásári Családsegítő Szolgálat révén, társulás formájában oldjuk meg. Új lehetőségek merültek fel és a pályázati lehetőségek kihasználása végett a feladat ellátására a jövőben alapítványi formában kerül sor.

Martonvásár Orbán-hegy vízellátása a tordasi vízmű hálózatról fog megépülni. Ennek oka az, hogy az M7-es autópálya miatt Martonvásár felől a hegy vízellátása igen költséges lenne. Önkormányzatunk Kajászó és Gyúró önkormányzatával együtt a közös vízműről biztosítja a szükséges vízmennyiséget úgy, hogy érdekeltségként 30.000 Ft-ot fizetnek a víz biztosításáért. A tervezés és a szükséges egyeztetések folynak, de az érdekeltek a hozzájárulás összegét soknak tartják. Erről a későbbiekben még tárgyalásokat folytatunk.

Augusztus 19-20-án a falunapra szlovén vendégek érkeztek. A 38 fő vendéglátásáról az önkormányzat gondoskodott. Mint arról előző számunkban is hírt adtunk a kialakulóban lévő település kapcsolat reményében találkoztunk vendégeinkkel. Október 10-11-én az iskola vezetése, tánccsoportja és a falu vezetése, kiegészítve a vendégek fogadásában részt vett személyekkel 38 fővel viszontlátogatáson vesz részt Szlovéniában Puonci településen. A tervek szerint a képviselő-testület később teszi tiszteletét Puonciban.

Döntött a képviselő-testület arról is, hogy a helyi választásban résztvevő képviselő- és polgármesterjelöltek rövid bemutatkozó anyagát sem tudja újságunkban leközölni, mert arra újságunk túl kicsi és a megnövekedett oldalak miatt a költségek jelentősen megnőnének.

Településünk a helyi önkormányzati választásokra elegendő számú jelöltekkel rendelkezik. A Helyi Választási Bizottság hirdetménye kifüggesztésre került, ennek ellenére közöljük a jelöltek nevét:

Polgármesterjelöltek: Farkas János, Káposztás István Endre, Turda Sándor.

Képviselőjelöltek: Bárány Judit, Botta Zsoltné, Cifka János, Dr. Csáky Zoltán, Derecskei János, Erdélyi Rita, Fábán

Jánosné, Farkas János, Juhász György, Káposztás István Endre, Kunsági László, Rácz József, Dr. Rákosi Miklós, Schuch Györgyné, Teszár Tibor, Turda Sándor, Vasvári Pál, Zémann Géza.

Társulási megállapodást kötöttünk a Martonvásár Művészeti Alapiskola közös működtetésére. A megállapodásban Martonvásár, Tordas, Baracska, Kajászó, Vál települések vesznek részt, ahol jelenleg is a martonvásári anyaintézmény keretén belül folyik az oktatás. A társult települések helyben oktatják a különböző tantárgyakat (zeneoktatás, táncoktatás, szolfézs, kerámia, különböző hangszeres oktatás stb.). A szülők igényeinek megfelelő hangszeres oktatás esetenként csak Martonvásáron oldható meg (pl. fúvós hangszerek). Bízunk abban, hogy e társulási forma, amely még egyedüli az országban, a társult önkormányzatok anyagi tehervállalásával együtt célját eléri és példát mutat.

Augusztus 20-ára elkészült a szabadtéri színpad teljes felújítása. A falunap rendezvényei a fedett és látványában is impozáns színpadon zajlott. Bízunk abban, hogy jövőre kellő anyagi lehetőségekkel is fog rendelkezni a művelődési ház, hogy ezt az intézményt ki is használhassa mindannyiunk szórakoztatására.

A színpad társadalmi összefogással az Önkormányzat brigádjának közreműködésével készült. Az összefogásnak, a segítőkésznek szép példája, hogy Erdélyi Gábor nem kis mennyiségű faanyaggal, Farkas István és Pánya János burkolók a színpad padlózásával, Somfai Sándor és Holhós József a kőműves munkák elvégzésével. Meg kell jegyeznünk azt is, hogy az építkezésen szabadságunk ideje alatt gyakran dolgozott a község polgármestere és jegyzője is. Minden résztvevő munkáját köszönjük.

Augusztus 22-én a tenisz klubház elkészültét ünnepelték teniszezőink és az építésben részt vett vállalkozók, segítők. A díszvendég Gulyás István volt, akit nem csak a magyar teniszvilág ismer. Ezzel az épülettel a tenisz szakosztály jó körülmények közé került, más sporttevékenységgel nem zavarják egymást. A gyönyörű épület településünk egyik büszkesége.

Betörés során ellopták a kábel-tv két beltéri egységét, amely az Msat, TV3, Szív TV, a TV2, Duna TV műsorát veszi. Az utóbbi kettő vételre alkalmas berendezést a következő napokban pótolta az üzemeltető, de a többi csatorna vételére alkalmas berendezést, amely több százezer forint, még nem tudta pótolni. Kéri az érintettek türelmét és megértését.

ARAD 1849

Az 1848/49-es szabadságharc bukása után Haynau a „bresciai hiéna” kivégeztette Magyarország első felelős miniszterelnökét gróf Batthyány Lajost, valamint a szabadságharc vezető tábornokait, akiknek emlékét kegyelettel őrzik a magyar hívek.

Damjanich János, Schweidel József, Gróf Leiningen-Westerburg Károly, Török Ignác, Gróf Vécsey Károly, Nagysándor József, Poeltenberg Ernő, Knezics Károly, Láhner György, Desseffy Arisztid, Lázár Vilmos, Aulich Lajos Kiss Ernő.

Kevésbé közismert azonban, hogy 15 aradi mártírt tart számon a történelem. A fent felsorolt 13 hős mellett emlékezzünk **Ormai Norbert** honvéd ezredes és **Kazinczy Lajos** honvéd tábornokra.

Ormai (Anffenburg) Norbert. Vagyontalan nemesi német katonacsaládban született. 1840-ben lengyel hazafiakkal való kapcsolata miatt le tartóztatták és 14 évi várfogságra ítélték.

1848. május 2-án kegyelmet kapott. Százados a Délvidéken, októbertől őrnagy, Kossuth szárnysegéde.

Augusztus 12-én Aradon császári

fogságba esett. A rögtönítélő bíróság kötél általi halálra ítélte, ki azonnal kivégezte.

Kazinczy Lajos, Kazinczy Ferenc író fia. 1848-ban a délvidéki hadszíntéren önkéntes parancsőrtszt. Részt vett a pákozdi ütközetben is. Novemberben őrnaggyá léptették elő. Harcolt a tápióbicskei, az isaszegi, váci, nagysallói, komáromi csatában. Később Bemhez indult Erdélybe. A zsibói kastélyban fogták el az oroszok.

A 1844. október 25-én a sortüz eldördülése előtt ezt kiáltotta: „Isten, ne hagyd el szerencsétlen hazámat.” Huszonkilenc évet élt.

Dr. Hamza Lászlóné
igazgató

Bemutatkozik Dr. Gyöngyösi Ildikó háziorvos

Mindenek előtt szeretném megköszönni a képviselő-testület és betegeim bizalmát, hogy engem választottak orvosuknak. Igyekszem úgy végezni munkámat, hogy rászolgáljak, erre a bizalomra. Külön köszönöm a kedves és segítőkész fogadtatást a falu lakóinak, ami sokat segített a kezdeti nehézségekben.

Néhány szót magamról: Budapesten születtem 1971-ben. Gimnáziumba a „Terfertba” jártam (akkor még Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium volt a neve). Akkoriban sok minden érdekelt a csillagoktól a földrajzon át a biokémiáig. De minden között a legtöbb titkot az ember rejti, így ennek nyomában választottam az orvosi pályát hivatásomul.

Az egyetemi évek során igyekeztem minél több gyakorlati tudásra szert tenni, elsősorban ezért vállaltam munkát éveken keresztül éjszakás nővérként. Utolsó években – amikor már volt rá lehetőség – mentőtiszként helyezkedtem el Budapesten, majd rendszeres helyettesként Dunaujvárosba kerültem. Itt később orvosként is dolgoztam. Az egyetemen a kötelező tárgyakon kívül pszichológiát és gyógynövényismeretet is tanul-tam.

A háziorvoslást amit választottam, mert itt – szemben a kórházi osztályokkal és rendelőintézetekkel – nem veszélytelen a gyógyítás. A diploma kézhezvétele után a SOTE Családorvosi Tanszékén voltam rezidens. A rezidensi program 2,5 évig tart, tanfolyamokból, kórházi és praxisgyakorlatból áll, célzottan készít fel a háziorvosi munka végzésére. Ezalatt mentorom, dr. Sirák András praxisában rendeltem Velencén és részt vettem az ottani ügyeletekben is. A képzésből még hátra van egy-két tanfolyam és vizsga, ami miatt ezúton is kérem megértésüket és türelmüket, ha emiatt ideiglenesen megváltozik néhány rendelés ideje.

Tordason először ez év februárjában jártam, nagyon megtetszett a falu rendezettsége, jó hangulata. Később, az embereket megismerve, megerősödött pozitív benyomásom. Úgy érzem,

szinte minden betegemmel sikerült megtalálni a megfelelő hangot, ami a jó orvos-beteg kapcsolat alapja. Nagyon fontosnak tartom, hogy ne csak „tűzoltásra” korlátozódjék munkám, hanem azt is megtanítsam, amit mindenkinek magának kell megtenni saját egészsége érdekében. Erre nagyon jó lehetőség ez a lap, ebben szeretnék majd a továbbiakban egy-egy fontos, sokakat érintő témáról írni.

A rendelővel kapcsolatban is készülnek változások. Hamarosan mindennapi használatba kerül a számítógépes adatnyil-vántartás.

Ehhez az önkormányzat segítségével jó minőségű számítógépet és célszerűen használható programot kaptunk. Ez egyszerűbbé és gyorsabbá teszi az adminisztrációt, különösen a receptírást, ami az átlag 30-40 fős napi betegforgalom mellett nagy segítség lesz. Azt azonban tudni kell, hogy az adatok bevitele sok munkába és időbe kerül, így néhány hónap biztos eltelik, amíg majd fennakadás nélkül tudjuk használni a gépet pontos mennyiség megjelölésével – egy papírlapon összeírják, és nevével, születési igazolványszámmal és érvényességi ide-jével. A gyógyszerek kivágott fedőlapját is hozhatják, amit egy borítékba tegyék bele és írják rá azonosító adataikat.

Így lehetővé válik, hogy ezeket rendelési időn kívül vigyük be a gépbe, ezzel is gyorsítva az átállást. Segítségüket előre is köszönöm.

A jövő évre tervezzük az önkormányzattal egyeztetve a régi, nem üzembiztos EKG készülék korszerűbbre cserélését, le-hetőség szerint megpályázott állami támogatás segítségével.

Szeretnénk a jövőben a rendelőt átrendezni részben, hogy a számítógép kéznél legyen, illetve hogy otthonosabbá, barát-ságosabbá váljon. Remélem lehetőség lesz néhány bútor vásá-rására is.

Még egyszer köszönöm bizalmukat és kívánok mindenkinek jó egészséget (a rendelő elkerüléséhez)!

„....a csengő már csenget, kívánok hát jó munkát s hozzá vidám kedvet.”

Ismét megszólalt az iskola csengője, munkára szólítva diákok, pedagógust egyaránt. Máris küzdelmes, feladatokban bővelkedő egy hónapot tudhatunk a hátunk mögött. Megérkeztek elsős kisdíjakjaink. Igyekeztünk a legnagyobb szeretettel fogadni őket.

Segítettünk, hogy minél előbb és zökkenő mentesebben tud-janak beilleszkedni az iskolai életbe. Lezajlottak a szülői értekezletek, ahol a szülők megismerhették iskolánk pro-gramját, feladatait, az előttünk álló tanév rendjét.

Szeptember hónap általában a munkába lendülés időszaka, ennek ellenére máris beindítottuk a tantárgyi országos tanulmányi levelezős versenyeket alsó és felső tagozatban egyaránt. Már az első osztályosok is részt vesznek a verseny-ben, hiszen az elmúlt évek pozitív eredményeket igazolnak.

Iskolánkban sokágú szakköri tevékenység működik. (Zeneoktatás, tánctanulás, kézművesség, sport, sakk, szorobán, számítástechnika.) Valószínűleg minden diák megtalálta a számára vonzó elfoglaltságot.

Az elmúlt tanévben ismerkedtünk meg a szorobánnal. Hogy tanítványaink alaposabban ismerjék meg az eszköz hazáját – Japánt – versenyszerű gyűjtőmunkába kezdünk. Ennek ered-ményeképp a győztes osztályok szabadnapot kaptak, melyet kirándulásra fordíthattak.

E gyűjtőmunkából iskolánk galériájában kiállítást ren-deztünk, mely a kedves Szülők számára is nyitva áll és megtekinthető.

A kiállítást szorobánversennyel kötöttük össze. Meghívott vendégek tiszteltek meg bennünket ez alkalommal, köztük Mátyásné Kokovay Jolán a szorobán magyarországi terjesztője.

A verseny eredménye:

I. helyezett Varga Dóra	4.oszt.
II. helyezett Veing Zsuzsanna	5.oszt.
Kitzinger Zsolt	
III. helyezett Szabadi Pál	5.oszt.

Oklevelet és könyvjutalmat kaptak, de valamennyi versenyző méltó elismerésben részesült, mert bátran vállalták a megmérettetést ebben a még mindennapunk számára új dologban.

A szüreti vidám felvonuláson iskolánk néptáncos tanulói is szerepeltek. Dicséret illeti őket.

Ismét hulladékgyűjtés, ezúttal vas!!!

Október 6-án iskolánkban a hagyományokhoz híven ünnepi műsorral emlékeztünk meg a 13 Aradi vértanúról.

Október 14-én az alsó tagozatos tanulók „Rendhagyó iro-dalomóra” keretében megtekinthetik a „Mese a halászlőről és a kishalról” c. előadást Kisteleki Zoltán előadóművész tolmá-csolásában.

Október 23-án az Emlékparkban méltó módon emlékezünk az 1956-os forradalom 42. évfordulójára.

Október hónapban elsőként látogatnak Szlovéniába diákjaink, iskolánk és falunk néhány képviselője. Próbáljuk a már megkezdett kapcsolatot ápolni, ezzel is erősíteni tanulóink nyelvtanulási lehetőségeit. A hónap folyamán szavaló- és he-lyesírási verseny vár diákjainkra. Az eredményekről a későb-biekben számolunk be.

Színházlátogatást szervezünk. A kisebbek Székesfehérváron a „Dzsungel könyve” c. előadást, míg a nagyobbak Budapesten az Olivér c. musicalt tekinthetik meg.

Ismét lesz NYÍLT TANÍTÁSI NAP (november 25.).

Tisztelettel és szeretettel várjuk a Kedves Szülőket, hogy néhány pillanatnyi betekintést nyerjenek gyermekeik iskolai munkájába.

Az alsósok mesemondó versenyen, a nagyok szavalóversenyen mérhetik majd össze tudásukat.

November hónapban kerül sor a 3-4. Osztályosok „Szép-kiejtési versenyére” is. Annak érdekében, hogy diákjaink még alaposabban ismerkedhessenek Szlovéniával, diavetítéssel egybekötött előadást szeretnénk a számukra biztosítani.

Ugyancsak november hónapban kerül sor a Zenei nap megrendezésére. Sok szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt.

Az elmúlt évben nagy volt az érdeklődés az Alapítvány javára szervezett bál iránt. November 28-án ismét hívunk és várunk mindenkit aki kikapcsolódásra és kellemes szórakozásra vágyik. Az elkövetkező találkozásig kívánok minden tanulóknak jó tanulást, a versenyeken sok sikert.

Kívánok programjaikhoz jó szórakozást, kellemes időtöltést.

Somfai Sándorné
Munkaköz. vez.

A Bábel Alapítvány hírei

Tájékoztatjuk olvasóinkat, közöttük is megkülönböztetett tisztelettel, támogatóinkat, hogy alapítványunk vagyona jelenleg 729.010 Ft.

Köszönhető ez a növekedés azoknak a szülőknek, akik társadalmi munkában kifejtették nyáron az iskolát.

Így a festésre betervezett költség egy részét az Önkormányzat támogatásként átutalta a bankszámlánkra. Köszönjük!

1998. januárjától 1 befizetés érkezett.

Kérjük, hogy – aki teheti – támogassa alapítványunkat. A befizetett összeg az adóalapból leírható, erről igazolást adunk.

Az idei évben is megrendezzük hagyományos alapítványi bálunkat. Ennek időpontja: **1998. november 28.** Az elmúlt évihez hasonlóan asztalt foglalni és vacsorajegyeket vásárolni elővételben a művelődési házban lehet.

Vacsora: szarvas pörkölt. A vacsorajegy ára: 500 Ft/adag.

A belépődíj mértékét nem állapítottuk meg. Ki mit szán a gyerekek javára.

A zenét a Jodes zenekar szolgáltatja.

Kérjük, szeretettel, hogy az alapítvány javára szánt tombola tárgyakat 1998. november 20-ig az iskolába vagy a művelődési házba szíveskedjenek eljuttatni.

Dr. Hamza Lászlóné
a kuratórium titkára

KÖNYVTÁRI HÍRADÓ

Néhány cím az utóbbi időben vásárolt könyveinkből:

Felnőtteknek

Márai Sándor: A gyertyák csonkig égnek

Louis N. György: Idegenlégiós éveim

Holt, Victoria: A hétpecsétes titok

Brown, Sandra: Adásidő

Koontz, Dean R.: A rettegés ajtaja

Moldova György: Ég a Duna

Vámos Miklós: Anya csak egy van

Peters, Ralph: A tökéletes katona

Courths – Mahler: Titkos kézfogó

Cook, Robin: Haláltusa

Christie, Agatha: A kristálytükör meghasadt

Fielding, Joy: Férjül veszem a férjedet!

Horthy Jenő: Egy élet sportja (Vadásztörténetek)

Polcz Alaine: Ideje a meghalásnak

Az otthonteremtés ABC-je

Howard: Az elsikkasztott pénztáros

Sheldon Péter: Budai milliommok I-III.

Gyerekeknek

Babaország meséskönyve

Asquit, Ros: Aggodó tinik kézikönyve

Mensa agytorna gyerekeknek

Tücsök és hangya (képeskönyv)

Füzesi Zsuzsa: Mondókáskönyv

Smith Odie: Száz meg egy kiskutya

Verne Gyula: A Szahara tengere

Wass Albert: Tavak könyve – mesék

A MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Még egyszer augusztus 20-ról:

Az egész napos programban mindenki találhatott kedvére valót, illő megemlékezést az ünnepről, szórakozási lehetőséget a falunapon.

Az idén is, immár kilencedik alkalommal, a vállalkozók adományai tették lehetővé, hogy színes, változatos programot nyújthassunk.

Köszönetül álljon nevük e lap hasábjain: Andorfy Ottó, Aszfaltén GMK, Botta Zolt, Bradák György, Fajtakísérleti Állomás, Feldhoffer KKT., Fogatékások Orthona, Gazdaszövetkezet, Gáti Ferenc, Gergő ABC, Györgyi ABC, 6-B Stúdió, Halenár Jenő, Helmann Kft., Homonnay Géza, Huszti István, Illés Zolt, IL-Primo BT., Interdisc Kft., Kiss Károly, Kisvarjú Söröző, Mészáros Gézáné, Papp Sándor, Palotás János, Rácz BT., Ráfa BT., Ress Mária, Robotka Róbert, Sport büfé, Szantner Kft., Szuszék BT., Zrubecz Karolina, Takács Péter, Tordas – Gyúrói

Mg. Szövetkezet, Toman József, Tor – Lib BT., Tóth Barna, Vengert Péter.

Szüreti felvonulásról:

Egyre nehezebb olyan közösséget mozgósítani, akik hagyománytiszteltből vagy akár anyagi érdekből vállalná a felvonulással járó szereplési, szervezési munkát. Azt elvárja a faluközösség, hogy legyen, kritikai érzéke is kitűnő, már csak a cselekvés hiányzik!

Idén Németh Ildikó táncanár és „apró” csoportja és szülei vállalták ezt. Értő keze alatt talán felnő az a nemzedék, akinek nem „ciki” felvonulni, tiszteli ősei hagyományait és megtisztelőnek érzi e feladatot. A felvonulás sikeréhez, látványosságához nagyban hozzájárult a be-tyárok lovascsapata:

Bosnyák Zoltán, Konczos Tibor, Németh Nikolett, Németh Péter, Schupkégel Tímea, Ötvös Márton, Szabó Szilárd, Szőlősi János,

a szekerek és lovak tulajdonosai: Bradák

György, Takács Lajos vezette Tsz. fogat, a szamaras fogat Szyéhlík Jenő vezetésével,

a cigányok: Cifkáné Julika, Márkusné Varga Judit, Tóth Szabolcs

a zenészek: Kása Béla, Éri Kata, Éri István, Horváth Zoltán.

A szüreti bálhoz méltó díszítést Farkas Irén és Popelka Zita készíttette, és nem utolsósorban a gyerekek és szülei, akik a bál szervezésében, jegyek eladásában működtek közre.

A bál tiszta bevétele 100.000 Ft, amit a táncscsoport kapott viseletük bővítésére.

Ezúton szeretnénk megköszönni Botta Zsoltnak, hogy a szeptember 19-én, Szigetszentmiklóson rendezett virágkiállításán közel száz tordasi gyönyörködhetett a szebbnél-szebb virágkompozíciókban, és gratulálunk a tordasi virágkertészek szép eredményeihez. Zsolt fizette a két autóbusz költségét, hogy eljuthassunk kényelmesen a virágkiállításra.

(Folytatás a 6. oldalon)

(Folytatás az 5. oldalról)

**A Művelődési Ház
október, november,
december havi
programja:**

Október hónaptól újra indul a filmvetítés a szokott rendben, péntekenként 18 órakor.

Októberi műsor:

9-én A bűvös kard – rajzfilm

16-án Felemás

23-án Egyéjszakás kaland

30-án Hat nap, hét éjszaka

November 7-12-ig Természetfotó kiállítást láthatnak

December 6-án Mikulást várunk színes műsorral és az idén is lesz Mikulás járat. **December 12-17-ig** Bajkai Géza Szababattyánban élő restaurátor, festőművész kiállítása lesz látható. A kiállításon szereplő festmények megvásárolhatók.

Színházberlet tulajdonosok!

Októberben elkezdődik a színházi évad. Az első előadás 13-án, kedden lesz, Shakespeare: A makrancos hölgy c. darabot látjuk.

Autóbusz indul a Művelődési ház elől 18 órakor.

Ismételten felhívom figyelmüket, hogy amennyiben az előadás előtt legalább három nappal nem jelzik, hogy nem tud-

nak részt venni, az autóbuzsköltséget meg kell téríteniük.

Kedves gyerekek!

Újra indul szombatonként 14 órától a játszóház. Első összejövetel október 24-én. Ez alkalommal beszéljük meg a további programokat. Mindenkit szeretettel várók.

Ifjúsági-klub tagok és leendő tagok!

Továbbra is várak benneteket péntek és szombati napokon a szokott időben, ha a házban lévő programokkal nem ütközik. Gyertek minél többen!

Kedves kismamák!

Október 22-én csütörtökön 15 órára várom Önöket egy esetleges kismama-klub alakítására.

Két-három évvel ezelőtt sikeresen működött ez a klub, de a természeténél fogva a tagok itt mindig változnak – valami módon megszűnt a működése. Amennyiben igénye van arra, hogy egy héten egyszer közösségben legyen úgy Ön, mint csemetéje, érdekes és hasznos előadásokra vágyik, szívesen kicserélné tapasztalatait, jöjjön el! Minden kismamát, kisbabát szeretettel várók.

* * *

Kedves tordasi lakosok!

Az újság mellékleteként egy kérdőívet találnak a lapban néhány olyan kérdéssel,

ami céloim szerint az Önök művelődési igényeit mérné fel, és az én munkámat segítené, hogy olyan programok valósulhassanak meg a művelődési házban és azon kívül, ami a lakosság igényeit szolgálja, közérzetét javítja.

Az utóbbi években sokan költöztek a faluba. Jó lenne, ha a művelődési ház lenne az a színtér, ahol a különböző események kapcsán megismerkedhetnének egymással, az új lakók is minél előbb aktívan bekapcsolódnának a falu életébe.

Szeretném, ha a család közösen, gyermekkel, fiatalokkal, nagymamával, nagyapával együtt válaszolna a kérdésekre. Nem baj ha a családtagoknak eltérő a véleménye.

Kérem minél több értékelhető, segítő szándékú, reális választ írjanak akár névvel, akár név nélkül.

Ha a lapon szereplő kérdéseken kívül van olyan téma, amit Ön fontosnak ítél, kérem azt is írja meg.

A kitöltött kérdőíveket a művelődési házban, a Györgyi ABC-ben, Gergő ABC-ben és a Háziasszonyok boltjában elhelyezett gyűjtőládákban lehet bedobni, a lap megjelenésétől számítva két héten keresztül.

Segítségüket előre is köszönöm.

Bediné Németh Márta
Művelődési ház igazgató

KINEK JÓ EZ?

Ez nem találós kérdés, hanem egy kérdés abból a cikkemből, amelyet Tordas és Gyúró községek egészségügye ellátásáról írtam júniusban.

A két község egészségügye évtizedek óta egybeforrt. Egységét jelzi az a tény is, hogy a mai szabályok szerint 1200 betegkártya alatt önálló orvosi körzetet nem lehet kialakítani, ahol az ellátási kötelezettség is érvényesül. Ezért van az, hogy mind a mai napig Tordas község ellátási kötelezettsége alá tartozik Gyúró község is. A tordasi védőnő ugyanúgy évtizedek óta végzi a szomszéd településen a munkáját. Mióta a két település elvált, megszüntette a közös tanács intézményét, az egészségüggyel kapcsolatos gond és probléma Tordas községé lett. Az utóbbi évek alatt az egészségügy fejlődése mindkét településen leállt, a megvásárolt számítógépek állásban avultak el és ennek elsősorban nem anyagi okai voltak.

Cokrisz doktor tavaly eldöntötte, hogy nyugdíjba vonul és mivel a tordasi önkormányzattal rossz munkakapcsolata alakult ki, úgy döntött Gyúró településen végzi háziorvosi tevékenységét. E tevékenységet nyugdíja mellett vállalkozásban szervezte meg. Doktor úr e szándékát sokáig titkolta, majd április végére hivatalosan is kiderült, hogy milyen tervei vannak.

Kezdeményezése dicséretes, mert két orvossal végezni a két község 24 órás egészségügyi ellátását sokkal jobb a betegek szempontjából.

Ami nem jó az az, hogy ígérete ellenére nem 5-600 beteget vitt el a finanszírozási körből, hanem teljes egészében Gyúró

községet. Ez az egészségügy finanszírozására kapott összeg közel fele. Ezzel ő rendelkezik, míg a maradék pénzből kell Tordas háziorvosának kijönni úgy, hogy az ellátási kötelezettség megmarad számára. Ez azt jelenti, hogy bármikor bármilyen probléma felvetődik a gyúrói körzettel, azonnal a tordasi orvosnak kell átvenni az egészségügy irányítását, a gyógyító munkát.

Előzetes számításaink szerint a betegkártyából jutó finanszírozási összeg nem lesz elegendő a háziorvosi feladatok ellátására, ezért más feladatokra szánt pénzeinket kell e célra áldozni.

Ez az áldozat nemes ugyan, de idő előtti és nem biztos, hogy nem vezet a gyúrói orvosi és védőnői ellátási kötelezettség teljes felmondásához.

Cokrisz nem értette a cikk lényegét, csakúgy mint azt sem, hogy Őt Tordason senki nem bántotta, senki sem bántja, sőt.

A díszpolgári cím adományozása során az ünneplők hallgatták búcsúbeszédét, amikor nagy nyilvánosság előtt a szomszéd település polgármesterét dicsérte (pedig a helyi mellette állt) és azt a képviselő-testületet szapult, aki számára kitüntetéssel adományozott és búcsú ünnepséget is szervezett.

Mindannyian elbúcsúztunk egyszer a munkától, munkahelytől, (biztos hogy nem olyan nagy rendezvényen mint a doktor úr) de búcsúnk mindig legyen *emberséges*, másokat nem sértő.

Kinek jó ez? – kérdezem újra.

A hangsúlyt mindenki találja ki a maga szája íze szerint, bár e kérdésnek különösebb hangsúlya nincs, abból csak az aggodás érződik.

márki

NYÍLT LEVÉL

Tisztelt Polgártársam!

Kérem, szánjon néhány percet arra, hogy megismertethessem Önt a Fejér Megyei Önkormányzat tevékenységével.

TUDJA ÖN,

hogy a megye lakosságának legnagyobb közszolgáltatója a Fejér Megyei Önkormányzat?

Ez a fenntartója a Fejér megyei Szent György Kórháznak és a hozzá tartozó rendelőintézeteknek, megyénk múzeumainak, a vidéki szociális otthonoknak, a középiskolák többségének, valamennyi speciális iskolának, illetve fogyatékosokkal foglalkozó intézménynek, ezenkívül a Fejér Megyei Könyvtárnak, a Pedagógiai Szolgáltató Intézetnek és több más intézménynek is.

TUDJA ÖN,

hogy élete során szinte naponta részese mindannak, amely a Megyei Önkormányzat kötelező feladataihoz kötődik?

Ilyen például a sport, az oktatás megyei szervezése, az idegenforgalom, a környezetvédelem, a statisztika megyei koordinálása, az állami gondozottak ellátása és sok más egyéb szakterület.

TUDJA ÖN,

hogy a Fejér Megyei Önkormányzat számtalan önként vállalt feladattal igyekszik térségének lakosságát segíteni?

Ezt teszi, amikor szakmai tanácsokat ad, kérésre revizori tevékenységet végez, civil szervezetek működését segíti, vagy támogatja a térségi kezdeményezéseket, rendezvényeket.

TUDJA ÖN,

hogy újrászerveződik a közigazgatás?

Gazdaságilag megjelentek a kisebb térségek érdekei, egyre több hatósági hatáskör tevődött át a középszintre, a főjegyzőhöz, vagy az elnökhöz, illetve néhány szakirányú munkatárshoz. Mindezzel egy időben megkezdődött a megyénél nagyobb régiók szerveződése is.

HA ÖN AZ ITT FELVETETT TÉMAKÖRÖKET ISMERI, ELMONDhatja MAGÁRÓL, HOGY JÁRATOS AZ ÖNKORMÁNYZATISÁGBAN, ÉPPEN EZÉRT NEM MINDEGY AZ SEM, HOGYAN SZAVAZ A MEGYEI LISTÁKRA.

Amikor **Ön szavazni megy október 18-án**, különböző szavazólapokat kap kézhez. Egyik lapon a polgármester jelöltek közül válogathat, a másik lapon az Ön számára legrokonszenvesebb helyi képviselőre voksolhat. A harmadik lapon pedig különböző párt emblémákat lát majd alattuk 5-5 nevet olvashat. Ezek a névsorok jelképezik a megyei önkormányzat frakcióit. A rájuk adott szavazatok arányában osztják fel a megyei testület negyven helyét. Önnek csak egy X-et kell tennie.

Egyúttal köszönöm mindazoknak, akik ajánlásukkal is támogattak bennünket.

Az elmúlt négy év során megszűntek azok a politikai nézetkülönbségek, amelyek a megye létjogosultságát, szerepét vitatták. Önkormányzatunknak sikerült a régiónk településeivel kölcsönösségen alapuló viszonyt teremteni és egyfajta segítő, koordináló szerepet felvállalni. Tájékoztató értekezletek, tanácskozások összehívásával gyakran kezdeményeztük a rendszeresebb kapcsolattartást, az együttgondolkodást. Közös pénzügyi alapokkal, társulásokkal igyekeztünk javítani a megyében élők helyzetén, nyitottak voltunk bármilyen lakossági kezdeményezésre.

A megyei önkormányzat nagyot lépett előre társadalmi kapcsolataink ápolásában, kiszélesítésében. Állandó támogatója a megyei szintű sportegyesületeknek, a sportszövetségeknek és a civil szervezeteknek. Az elmúlt két évben a rendszeres kapcsolattartás érdekében önálló ifjúsági és civil referens kezdte meg munkáját a megyei önkormányzati hivatalban.

Számos tudományos és tömegszervezettel kötött együttműködési megállapodást a megyei önkormányzat, különböző díjakat alapított, és megújította a támogatások rendszerét is.

A hivatali munkát és az intézmények működését a biztonság, az ember-centrikusság jellemezte az elmúlt négy év során. Valamennyi intézményét fenntartotta a Megyei Önkormányzat mégpedig úgy, hogy azokban az ellátás színvonala nem romlott, sőt egyes intézményeinkben – pl. a megyei kórházban, illetve a bicskei szociális otthonban – fejlesztések, beruházások is történtek. Ugyanakkor az önkormányzat gazdaságilag stabil maradt.

Ma már a megyei önkormányzat államigazgatási, közigazgatási és intézményfenntartói szerepköre kibővült a térség-szervező feladatokkal, a kistérségi társulások szervezésével és segítségével, valamint a megyénél nagyobb régiók létrehozásával. E ciklusban sikerült elérnünk, hogy Veszprém, Fejér és Komárom-Esztergom megyék közül a hárommegyes regionális központi szerepkör nálunk legyen.

Az elmúlt ciklusban a megyei önkormányzatnak szocialista vezetése volt. Ezért nem véletlen, hogy működésében a szociális értékek váltak meghatározóvá, úgymint emberközpontúság, igazságosság, esélyegyenlőség, szolidaritás. Mindezeket az értékeket szem előtt tartva tehetünk ígéretet munkánk hasonló, sőt remélhetőleg jobb folytatására. Hadd említsünk meg néhányat a közeljövő várható célkitűzései közül:

– Fontosnak ítéljük a megyei Szent György Kórház negyedik ütemének megvalósítását – a központi telephe-

(Folytatás a 8. oldalon)

(Folytatás a 7. oldalról)

lyen – fenntartva a megyei és a regionális feladatok ellátását. Ugyanígy fontosnak ítéltető a vidéki rendelők (Csákvár, Bicske, Enying, Sárobgárd) színvonalának emelése. Javítani kívánunk a kórházon belüli érdekelt-ségen és mérsékelni szeretnénk a hálapénzek rendszerét.

– Nemcsak minisztériumi szinten, de nálunk is kiemelt szerepet kell kapnia a vidékfejlesztésnek.

– Fejlesztetni kívánjuk a szociális ellátás és a vele rokonítható ápolás lehetőségeit. Intézményeink perspektivikusan bővíthetők a fizető ellátás irányába.

– Jelentős javulást szeretnénk elérni az oktatás területén is. A körzeti központok megtartása nem kétséges, a fenntartásukat továbbra is biztosítjuk. Az így várható költségek mérséklésére törekszünk, s emellett lehetőséget szeretnénk teremteni az idősebb korosztály képzésére, átképzésére is.

– A szakkörök, klubok és egyéb civil szervezetek körében a működési feltételeket igyekszünk biztosítani. E

területen fő hangsúlyt helyeznénk a közbiztonság, illetve az oda tartozó szervezetek anyagi támogatására.

– A testületi munkában továbbra is a problémamegoldást helyezük előtérbe, a nyílt és nyilvános politikázást kívánjuk folytatni.

Fejér megye a magyar megyék sorában – a gazdasági eredményeit tekintve – a harmadik. Természeti adottságait, értékeit, történelmi emlékeit, kultúráját tekintve is az élen jár. Legyen büszke Ön is arra, hogy itt él. Mi, megyei vezetők is büszkén vállaljuk az Önökkel történő együttműködést, a közös eredményeinket. Kérem, segítse aktivitásával továbbra is a helyi önkormányzata, a polgármestere és a Megyei Önkormányzat munkáját.

Közös érdekünk, hogy minél boldogabban éljünk együtt Magyarországnak ezen a szép tájékán!

Szabó Gábor
a megyei közgyűlés elnöke

KERTBARÁTOKNAK ÉS LEENDŐ KERTBARÁTOKNAK! (Megjegyzéseim)

A tordasi Művelődési Házban 1998. szeptember 4-7-ig immár negyedik alkalommal, őszi termény és kézműipari bemutatóra került sor. Nagy tisztelettel kell adóznom mindazoknak, akik ezen a bemutatón közreműködtek és kiállítottak: *Bárányos Istvánné, Milichovszkiné Szalai Ilona, Cigány Zoltánné, Farkas Jánosné, Gáti Jánosné, Müller Ferenc, Mucsi Jánosné, Piláth János, Rózsavölgyi Istvánné, Szabadi Pálné, Szyéhlík Jenőné, Tóth Józsefné, Tóth Zoltán, Zsabka Jenőné, Rész Mária, Botta Kertészet, Fajtakísérleti Állomás, Feldhoffer Kertészet, Gazdaszövetkezet, Tordas-Gyúrói Mg. Szövetkezet.*

Az emberi igyekezet, szorgalom, tehetség, természet szeretete és nagyfokú érdeklődés jellemezte az egész kiállítást. A kertművelőnek csodálatos érzés amikor egy apró magvat vagy rügvet elültet és abból egy szép növény fejlődik ki. Amelyben gyönyörködhet, vagy amelyből elfogyaszthat. Mindenkinek a saját környezete növényei és állatai a legkedvesebbek. Ezeknek él, ez elteti. Amikor az ember az utódait (gyermekait, unokáit) megtanítja az élővilág tiszteletére és szeretetére, reménykedhet az élet továbbvitelében. Az állandó megújulásban.

Tanulságok:

– Nagyon sok gyermeket elvittek vagy elment a bemutatóra.
– Ne legyen kisebbségi érzése senkinek, mert minden kiállított termék szép volt.

– A megélhetési forma és szórakozás jól megfér egymás mellett.

– A tanulni akarás határtalan volt.

– Nem szabad összehasonlítani a termés nagyságát. (Ne legyen kisebbségi érzése akinek a növényei kisebbek vagy más formájúak.)

A kiállításon jól megfér egymás mellett és kiegészítette egymást a nagyüzem, akik ebből élnek és kistermelők akiknek kikapcsolódás, hobbi és más életforma a növénytermelés, kertművelés. Tordas község fekvése adottságai nagyszerű lehetőséget biztosítanak a kertművelésre és pihenésre.

Az itt megtermelt zöldség, gyümölcs, szőlő, bor elfogyasztása váljon egészségünkre. Az elültetett és kinyílt virágban gyönyörködhesse mindenki.

Derecskei János

Aranylakodalom

A község lakossága nevében szeretettel köszöntjük az 50 éves házassági évfordulójukon az 1948. február 6-án házasságot kötött *Csizmadia Andrást* és feleségét *Müller Teréziát*, az 1948. október 23-án házasságot kötött *Milichovszki Gyulát* és feleségét *Tóth Etelt*, valamint az 1948. november 9-én házasságot kötött *Görcs Ferencet* és feleségét *Báhidzski Erzsébetet*.

Házasságuk kiállta az idő próbáját. Ötven éven ke-

resztül éltek egymás mellett boldogságban egy olyan korban, amikor a jó és a rossz, bűn és erény egyaránt megérintette az embereket. Megöregedtek egymás mellett, felnevelve gyermekeiket, becsülettel szolgálva hazájukat.

Kívánjuk, hogy életük a továbbiakban is legyen boldog, töltsék azt el békében és szeretetben szereteteik körében.

ÉRDEKESSÉGEK

Emlékek Tordas múltjából XIII.

1944. nyara a légitámadások jegyében telt el, természetesen jutott még a légitámadásokból őszre is. Ősz felé magyar és német vadászgép is lezuhant Tordas határában, némelyikről fényképfelvételek is készültek, amelyek a múlt számban láthatók. Igazából 1944 szeptember végén egy szép és nyárias vasárnapon érkezett közelebb a háború Tordashoz. Ennek a vasárnapnak az emléke nagyon él bennem még napjainkban is. A tordasi fiatalok békésen sétáltak az Új útnak nevezett gesztenye fasorban, amikor német katonák nagy tömege tűnt fel az úton. A katonák gyalogosok voltak és lovaskocsikon is hozták felszerelésüket. Nem sok idő telt el amíg megtudtuk, hogy miért is jöttek. Elfoglalták az iskolákat, a leventeotthont és a kultúrtermet ahova beszállásolták magukat. Jutott belőlük magánházakhoz is, így például nálunk az egyik szobába két katonát szállásoltak be, akik valamilyen rádió berendezést működtettek.

Az időpont emlékezetem szerint 1944. szeptember 24-e volt és egy héttel korábban még játszott a mozi és az „Egy bolond százat csinál” című magyar filmet láthatta a tordasi közönség. Ezt követően hosszú évek teltek el addig, amíg mozi működhetett Tordason. Az eseményeknek azért van kapcsolatuk a mozival mivel az előadások céljára szolgáló kultúrtermet katonai célokra foglalták le, így ott előadásokat tartani már nem lehetett.

Tordas tehát katonai tábor lett és itt képezték ki a Buda környéki svábokat SS katonának. Ahogy elnéztem őket, általában már nem voltak fiatal emberek, és szemmel láthatóan nem rajongtak a katonaságért. Valószínű, hogy nem nagyon tetszett nekik a német hadsereg kiképzési rendszere sem, figyelembe véve azt is, hogy a kiképzők nem svábok hanem birodalmi németek voltak. A kiképzésre behívtak azután emlékezetem szerint általában Tökre és Zsámbékra valók voltak. Vasárnaponként azután jöttek látogatóba a családtagok és elárasztották majdnem az egész falut.

A kiképzésre kerülő katonák felszerelésén látszott, hogy a háború a végét járja. Ez kitűnt abból, hogy egyenruhájuk sárga homokszínű vászon volt, ami a sivatagi háborúhoz készült. Ekkor már az afrikai sivatagban nem folytak harcok, így azután az egyenruhákat többek között Tordason használták fel.

A német hadsereg felszereltségét egy másik példa is érzékeltette. Emlékszem egyszer láttam amint meneteltek a katonák sárga egyenruhájukban és az élenjáró katona mezítláb volt, pedig már eléggé őszre járt az idő. A valósághoz az is hozzátartozik, hogy a katona magas termetű ember volt, feltehetően nagy lábú és valószínű ezért nem találtak számára lábbelit.

A katonák egyébként harci gyakorlatokat is folytattak, a Kajászó felőli dombokon. Ennek tragikus esemény is lett a következménye. Egy elhagyott robbanó szerkezettel

gyerekek játszottak és ez a játék három gyerek halálát okozta.

Az ősz kiemelkedő eseménye volt mindaz ami 1944. október 15-én történt. Ezen a napon Horthy Miklós kormányzó bejelentette: Magyarország kilép a háborúból és fegyverszünetet kér. A kormányzó terve azonban meghiúsult és a háború folytatódott. Nem célom annak ismertetése, hogy ezen a napon az országban mi történt, csupán a Tordason történeteket szeretném rögzíteni.

1944. október 15-e vasárnapra esett és napsütéses szinte nyárias volt az idő. Délelőtt ahogy kinéztem az utcára egy tehéncsordát láttam nagy porfelhőben elvonulni. Kísérőjük egy csendőr volt, hátán köpenyével és keresztbevetett puskával. Arra vonatkozóan, hogy a teheneket hova vitték, csak találgatni tudok. Ebben az időben az ország nagy része hadszínterré változott. Ezekről a területekről igyekeztek az értékeket nyugatra menteni. Feltehetően a teheneket is nyugatra igyekeztek menteni és mivel a nyugat felé vezető utak zsúfoltak voltak, ezért mentek Tordas felé. Arról, hogy hova jutottak, nincs tudomásom.

A déli órákban hallottam, hogy az utcán beszélnek, vége a háborúnak. A hír hallatán bekapcsoltam a rádiót és meghallgattam a kormányzó felhívását amit délután folyamán többször megismételtek. Késő délután azonban a felhívást már nem sugározta a rádió, hanem csupán katonadalokat és indulókat lehetett hallani. A késő esti órákban azután beolvasták a rádióban Szálasi Ferenc hadparancsát, és ezzel nyilvánvalóvá vált, Horthy Miklós kiugrási kísérlete nem sikerült és a háború folytatódik. Másnap azt hallottam, hogy a német katonák járőröznek a faluban tartva attól, hogy támadás éri őket. Erre azonban nem került sor. Hallottam azt is, hogy a Hangya telepen levő bunkerben levő magyar katonákat a németek lefegyverezték. További sorsukat nem ismerem, feltehetően mikor kitudódott, hogy a háború folytatódik, szabadon engedték őket.

Másnap hétfőn, vagyis október 16-án sűrű köd borította Tordast, nem volt olyan szép idő mint előző nap. Az utcát járva hallottam a ködben amint valaki azt mondja; meghalt Milichovszki Sándor. Nevére ma már talán senki sem emlékszik, özvegye, Juliska néni hosszú ideig a kocsmát vezette, és egyesek még bizonyára emlékeznek rá.

Az eseményekhez tartozik az is, hogy a budai várat védő testőrök és német katonák között 1944. október 16-án fegyveres összetűzésre is sor került. Ebben az összetűzésben a Tordason állomásozó német katonák is részt vettek. Ezt abból lehetett tudni, hogy napokon keresztül árusították a testőrlaktanyákból zsákmányolt holmikat.

(Dr. Varga Emil)

Jövőre megyei találkozót rendeznek

Polgárőrök közgyűlése Tordason

A Tordasi Polgárőr Egyesület az elsők között alakult meg Fejér megyében 1991. március 15-én, 26 taggal. Kezdetben szinte csak magukra számíthattak, hiszen semmilyen technikai eszközzel, felszereléssel nem rendelkeztek. Az önkormányzat és a község gazdasági egységei, vállalkozói azonban felismerték, hogy a bűnmegelőzésben, a közbiztonság javításában milyen sokat tehetnek és tesznek a helyi polgárőrök.

Most már csaknem félmillió forintos éves költségvetéssel, saját Lada személygépkocsival, URH és rádiótelefonnal rendelkeznek.

Július 17-én megtartották idei beszámoló közgyűlésüket a Petőfi Sándor Művelődési Házban, amelyen Juhász György levezető elnök köszöntötte a résztvevőket, a többi között Márton Zoltán rendőr alezredes, rendőrségi főtanácsost, a Fejér Megyei Rendőrfőkapitányság titkárát, az OPSZ Pénzügyi Ellenőrző bizottságának elnökét, Pintér Lászlót, a Székesfehérvári Városi Polgárőrség titkárát és Pál Lajost, az elnökség tagját. Külön köszöntötte Tóthmárton Antal rendőr őrnagyot, a martonvásári Rendőrőrs parancsnokát.

Turda Sándor, a Tordasi Polgárőrség elnöke ismertette az utóbbi időben végzett sokrétű tevékenységet. Rendszeres óráikkal hozzájárultak ahhoz, hogy lényegesen kevesebb bűncselekmény fordult elő az utóbbi időben a községben. A zártkertekben sok helybelinek, budapestinek és székesfehérvárinak van hétvégi háza, szőlője. A polgárőrök gyakran felkeresik ezt a területet, védve a polgárok érdekeit, vagyonát.

A helyi intézményeket is ellenőrzik éjszakai járőrözésük alkalmából. Annak idején ők fedezték fel, hogy betörték a helyi általános iskolába.

Kiemelt feladatuk az ifjúságvédelem. Sok gondot okoz a helyi diszkó működése.

Jó kapcsolatot alakítottak ki a Fajtakísérleti Állomással, a helyi termelőszövetkezettel, a szociális otthonnal. Tagjaik részt vettek a tavalyi balatonfűzfői és az idei debreceni országos polgárőr-találkozón, a május 30-án Csákváron megrendezett megyei találkozón. Jó munkájuk révén lehetőséget kaptak arra, hogy 1999-ben Tordas község legyen a házigazdája a megyei polgárőr-találkozónak, amelynek helyszíne a sportcentrum lesz.

Az egyesület elnöke részt vett a balatonvilágosi regionális polgárőr vezetőképző tanfolyamon. Turda Sándort a Fejér megyei Polgárőr Szövetség legutóbbi közgyűlésén megválasztották a jóléti bizottság elnökének.

A közgyűlésen az is elhangzott, hogy a jövőben javítani szükséges a Martonvásári Rendőrőrsrel való együttműködést.

Ezt erősítette meg Márton Zoltán a Fejér Megyei Polgárőr Szövetség titkára és Tóthmárton Antal őrnagy, a martonvásári Rendőrőrs vezetője is.

Az összejövetelen Farkas János, Tordas község polgármestere az önkormányzat további támogatásáról biztosította a polgárőrséget.

Csató József
A Fejér megyei Polgárőr Szövetség
Sajtó- és információs bizottságának elnöke

HÁBORÚS NAPLÓMBÓL 26.

**Átvonulás a Légio hágón. Emlék a Kárpátok gerincén.
Nagy Magyarország határára értünk. Tábor a fenyvesekben.
Brustura.**

A rendelkezés szerint visszavonulásunkat tovább folytattuk. Pniowból – a Kárpátok északi oldalára települt faluból – csakhamar kijutottunk. Megszűntek a házak, megszűnt a keskeny kövesút is. Csak amolyan erdei fahordó út vezetett tovább, egyre feljebb. Vajon hogy fogunk ezen áthaladni a Kárpátokon, aminek magaslatai csak ezután következnek?

Az út egyre meredekebb, a völgy egyre szűkül, a patak zuhatagossá válik, egyre több egyszerű fahíd vezet rajta keresztül. Nem látszottak valami teherbírónak, mindegyiket előbb meg kellett vizsgálni mielőtt ráhajtottunk volna. Recsegtek, ropogtak – különösen a te-

herautók alatt, de csak átkeltünk vagy nyolc ilyen hídon. Persze nem ilyen terhelésre készültek, - fát szállítottak át rajtuk az erdőből a Nadworna-i fűrésztelepre.

Olyan hágón kellett átkelnünk, ami a térképen sem volt jelezve, és amiről még nem hallottam: a Légio hágón. Hogy milyen messze van és milyen meredek, azt csak a térképről lehetett következtetni. Bár sziklás hegyszorosba értünk, egyre kevesebb az úton a kő, de egyre több a sár és a kátyú, különösen a kanyarokban, fordulóknál. Olyan keskeny, hogy egy jármű számára is alig elég. Mellettünk egyre mélyebben zúg a patak, egyre meredekebbek a hegy-

oldalak. A sűrű erdőben nem lehetett látni, hogy mi következik. Olyan meredek helyekre értünk, hogy pihenőt sem igen lehetett tartani, nem volt tanácsos megállni.

Közben beesteledett. Mindannyian nagyon fáradtak és kialvatlanok voltunk. Lényegében csak kisebb csoportokban tudtunk haladni, mert az elakadt járműveket ki kellett segíteni és ilyenkor az egész oszlop megállt.

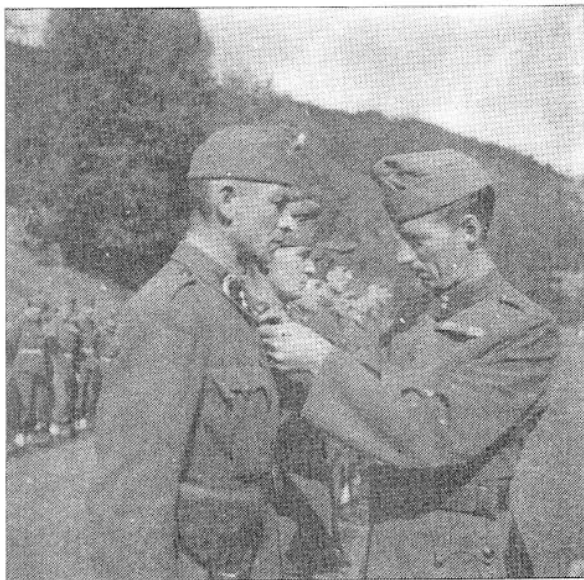
Szerencsére három Erdélyből idehozott munkásszázad ki volt ide rendelve, hogy kisegítsék az elakadt járműveket. Tőlük tudtuk meg, hogy a hágó már csak mintegy 300 méterre van – de milyen háromszáz méterre! Rendkívül meredek

Az oszlop nagy térközökkel egyre lejjebb húzódik a Tarac völgyébe

rész következett. Hogy jobb hangulatot teremtsék, kiosztottam pár száz Honvéd cigarettát, ami nagyon jól jött, mert a munkaszolgálatosoknak nem volt szívni valójuk. Mindenki rágyújtott. A sötétben leszedtek a teherautókról az ún. „rövid” 10 m-es köteleket, rákötötték jobbról-balról a járművekre és annyi ember húzta, amennyi csak hozzáfért. Így egyenként jutottunk fel a tetőre. A teherautókra került a sor. Az első sebesség és az emberi erő azokat is felsegítette. A fojtó füstben a reflektorok szolgáltatták a kísérteties világítást. Arról szó sem lehetett, hogy a túlterhelt teherautók rakományát esetleg részletekben szállítsuk át, mivel nem volt hely a lerakásra.

Kiviradt, reggel lett, mire felértünk. A tetőn egy magas vaskereszt – bizonyára annak emlékére emeltethette valaki, hogy átkelt ezen a majdnem járhatatlan helyen. Ez hát a Légió hágó.

Kitiüntetések

A tető aránylag széles, kevés a fa, a hosszú oszlopunkat pihenőhöz tudjuk juttatni. A lovak a dús hegyi réteken jó étvággyal tépdésik a zöld füvet. Az emberek fáradtan keresnek valami fekhelyet. Egész napos pihenőt tartottunk, a munkás századok visszamentek, hogy az utánunk jövőket is segíthessék, de ezen a napon már nem jött át senki rajtunk kívül. A visszavonuló csapatok a Hunyadi vonalat szállták meg. Közben szemrevételeztük a lefelé vezető utat, ami sajnos nem volt külön az előző napinál. Innen már lefelé fogunk haladni.

Előttünk gyönyörű kilátás a Kárpátok lejtőire, völgyeire, a dús fenyvesekre. Béke és csend mindenfelé.

Július 26-án ismét útnak indultunk. Egy részleget előre küldtem, hogy a lehetőség szerint járhatóvá tegye a keskeny, ingoványos részeket. Nem tudtak hirtelen mást csinálni, mint azt, hogy rengeteg fenyőgallyat vágtak le és a kátyús részekbe szórták, némely helyen 2-3 méter magasan. A nehéz gépkocsik alól így is kibukkant a víz és a sár. Az út enyhébb lejtéssel folytatódott és talaja egyre kövesebb, keményebb. Estefelé értük el a mi oldalunkon az első házat a Holczlaghaust, ami favágók részére épített menedék volt, több helyiséggel. A környező tisztáson ültünk szállást. Parancsot is kaptunk, hogy valamivel lejjebb várjuk be az utászászlóaljzat.

Az idő, ami eddig jelesül kedvünkre szolgált, ellenünk fordult. Elni kezdett. Bár július volt – itt a hegyek között más idő járja. Hideg lett és az eső mindent elázta. Félítettük a lovakat is, magunkra sem volt valami kellemes. Nem lehetett sehová behúzódnunk. Lakott helynek se híre se hamva. Úgy segítettünk magunkon ahogy lehetett. Szakács Gábor, a lovak parancsnoka találta fel magát. A hatalmas fenyőfák-ról mintegy 2 m magasan le-

hánttatta a kérget. Szerszám és mes-terember volt elég. Csakhamar a cserépszerűen összeállított tetők és menhelyek alatt már nem ázott sem ló, sem ember. Igaz, hogy kárt tettünk az erdőben. A fenyők rengeteg gyantát ontottak magukból, egész tócsák keletkeztek, amit meg lehetett gyűjtani és mellettük a felszerelést szárítani.

Így éltünk pár napig, míg megjött az utászászlóalj is. Minden élelem nélkül. Mi segítettük ki készleteinkből őket.

Szakács Gábor végigszemlélte a járműveket és kitűnt, hogy egyik hajtó honvéd – még Pniow tájékán – kidobta szekeréből a mintegy 8 mázsa súlyú cölöpverőt. Gondolta, hogy a pánikban üres szekerével gyorsabban tud haladni. Szakács Gábor visszazavarta érte. Ismét

Árpád vonal beton tüskéi

fel a hágóra a túloldalon Pniowba, oda, ahol ledobta a rakományt. Egy bajtársával vissza is ment és másnapra megjöttek a cölöpverővel.

A következő napokban elértük a Kárpátok innesső oldalán meghúzódó első települést: Brustura nevű falut. Csupa új, egyforma faház, valamennyi palával fedve. A magyar erdészet építette Kárpátalja idecsatolása után, favágók részére.

A Tarac völgyébe értünk. Innen már keskenyvágyányú erdei vasút is vezetett Tarackőzre. A szűk völgyben az út és folyó mellé a kisvasút is beszorult. A magas hegyekből a kisvasútig érdekesen szállították le a fát. Egy-egy forrás vizét fából készült vályúba vezették. A sebesen lefelé igyekvő víz a fahasábokat magával ragadta és levitte a csúszda végéig, ahol egymásra hulltak, épen a kisvasút rakodójához. A víz ezekben a vályúkban olyan sebesen folyt, hogy a lovak nem tudtak inni belőlük.

Szucsák Elemér

Sport Sport Sport

Teniszhírek

Augusztus 23-án, vasárnap délelőtt színvonalas tenisz-verseny keretében felavattuk az új tenisz-klubházat. A 22 párt felvonultató páros verseny döntőjében:

Bedőcs, Simon (BEAC) – Dumbovich, Magyar 6:3

A tenisz-klubház berendezése még hátra van, teljes üzemben várhatóan a tavaszi idénytől fog működni.

* * *

Megkezdődött az őszi idény az OB III-ban. Eddigi eredmények:

Tordas – Agárd II.	4:5
Tordas – Codex	6:3
Tordas – Kispeszt	8:1
Tordas – Gödöllő II.	7:2

A hátralévő három mérkőzés előtt 2 pont előnnyel vezetünk a bajnokságban Agárd előtt, minden reményünk megvan tehát az országos bajnokság második osztályába való kerülésre, ami azért is szép eredmény lenne, mert az ott szereplő 32 csapatot adó település között Vác, Agárdon és Gödöllőn kívül gyakorlatilag csak megyeszékhelyek szerepelnek.

Amatőr felnőtt verseny

Tordas 1998. augusztus 22.

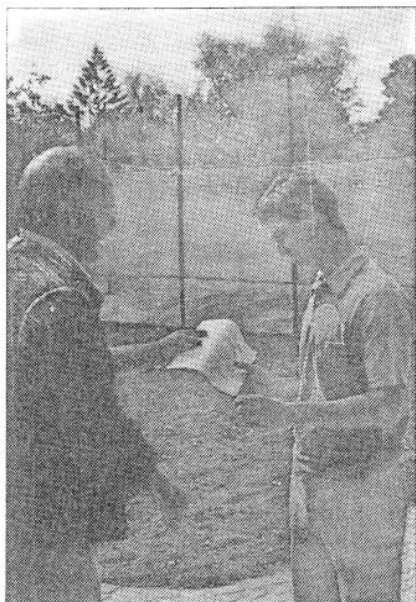
Élénk érdeklődés kísérte az első amatőr felnőtt versenyt. A jó hangulatban lezajlott nevezés, és a sorsolás izgalmai után, a 26 versenyző és a lelkes közönség legnagyobb bánatára viaszosan elkezdett esni az eső.

Egy héttel később azonban változatlan lelkesedéssel léptek pályára a versenyzők a szikrázó napsütésben. Igen küzdelmes és jó színvonalú mérkőzéseket láthattunk. A legidősebb versenyző 65 míg a legfiatalabb 14 éves volt. A legjobb négy közé jutott versenyzők: Katona József dr., Molnár Zsolt, Nagy Albert és Rössler István. A döntőben Molnár Zsolt és Rössler István élvezetes és küzdelmes játékát láthatta a közönség. Végül 1-1 állásnál az izomlazító krém sem használt és az ere-

jével teljesen „elkészült” Rössler feladta a mérkőzést.

Az egyéniben szerzett első hely mellett Molnár Zsolt, oldalán dr. Ágotai Attilával, párosban is az első helyen végzett. Az egész napos versenyt a SPORT-BÜFÉBEN készített gulyás tette még emlékezetesebbé.

A verseny résztvevőit, és azokat akik az idén kihagyták várjuk a másodikikon 1999 augusztusában.

Molnár Zsolt átveszi a díjat

Toth Gábor

Sajnovics János Általános Iskola
Bábel Alapítványa
Tordas

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és Családját
1998. november 28-án 20.00 órára
a tordasi Petőfi Sándor Művelődési Házba
a BÁBEL ALAPÍTVÁNY JÓTÉKONYSÁGI BÁLJÁRA.

Vacsorára szarvas pörköltet kínálunk.

Vacsorajegy ára: 500 Ft

Belépőjegy ára: tetszőleges

Zene: Jodes zenekar

Jegyelővétel a Petőfi Sándor Művelődési Házban

Szeretettel várjuk:

Rendezőség

Dr. Kelemen András képviselő
értesítése

Értesítem Fejér megye 7. sz. választókerületének tisztelt polgárait, hogy fogadóórát minden hónap első csütörtökén 16.00 és 20.00 óra között tartom Bicskén, a Hősök tere 4. sz. Önkormányzati épület valamelyik rendelkezésére bocsátott helyiségében.

Minden hónap harmadik csütörtökén váltakozó helyszínnel, ugyancsak 16.00 és 20.00 óra között fogadóórát tartok a választókerület településein – az önkormányzatokkal történő előzetes egyeztetések után.

Amennyiben az Országgyűlés szünetet szavaz az október 18-a előtti két hétre, úgy ebben az időben sorok kívül több településen szándékozom fogadóórákat tartani.

Fogadóóráimon kívül elérhetőségem:

Dr. Kelemen András MDF képviselőcsoport
Humán Kabinet Budapest, 1358 Széchenyi rkp. 19.
Tel.: 268-5135, 268-5137, Fax: 268-5158

Hirdetések

Választási szőke mangalica malacok előjegyezhetők.
Tel.: 467-643

A Tanne Bau Kft. FELVÉTELRE KERES asztalos, kőműves, lakatos szakmunkásokat, gépkocsivezetőket és segédmunkásokat, elsősorban Martonvásár környékéről, de bentlakás is megoldható.
Érd.: 06-22 460-342

Tisztelt Vásárlók!

Tápbolt nyílt Tordas, Somogyi Béla u. 5.szám alatt. Folyamatosan kapható Zichyújfalusi (Zichy táp).

Nyitva tartás: hétfőtől-péntekig 8-tól 17 óráig
Szombat-vasárnap 8-tól 12 óráig.

Tisztelettel: Berhidai Gézáné

Tordasi Kishíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné

Számitógépes kiadványszerkesztés:

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10.

Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban.

Készült: Duna-Print Kft., Dunaújváros, Gutenberg köz 2.

F. v.: Farkas István